

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o harmonizovaných pravidlách týkajúcich sa spravodlivého prístupu k údajom a ich používania (akt o údajoch)

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LPEU/2022/111>

Materiál v pripomienkovom konaní do 04.10.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR na základe uznesenia vlády SR č. 627/2013

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Nariadenie stanovuje, kto a za akých podmienok môže pristupovať k údajom, pričom sa snaží v právnych vzťahoch súvisiacich so zdieľaním údajov doceliť vyššiu mieru spravodlivosti, právnej istoty a transparentnosti. Nariadenie má horizontálny charakter (*lex generalis*), určuje spoločné základné pravidlá pre všetky sektory, pričom nemá vplyv na existujúce práva a povinnosti týkajúce sa údajov.

SR si uvedomuje potrebu ďalej zvyšovať množstvo údajov dostupných na opakované použitie v rámci európskeho hospodárstva a preto túto iniciatívu EK víta. Súčasný návrh nariadenia však podľa SR obsahuje niekoľko otázok, ktoré bude potrebné počas rokovaní o návrhu vyjasniť.

Postoj RÚZ k materiálu

Nariadenie stanovuje, kto a za akých podmienok môže pristupovať k údajom, pričom sa snaží v právnych vzťahoch súvisiacich so zdieľaním údajov doceliť vyššiu mieru spravodlivosti, právnej istoty a transparentnosti. **RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedenú pripomienku s cieľom vyjasniť znenie riadneho predbežného stanoviska.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Vo februári tohto roka Európska komisia zverejnila návrh nariadenia EP a Rady o harmonizovaných pravidlách týkajúcich sa spravodlivého prístupu k údajom a ich používania (akt o údajoch), ktorého cieľom je zabezpečiť spravodlivosť pri rozdelení hodnoty údajov medzi subjektmi v dátovom hospodárstve a podporovať prístup k údajom a ich používanie.

Akt o údajoch uznáva riziko využívania zmluvnej nerovnováhy výrobcami produktov a súvisiacich služieb (držiteľmi údajov) a stanovuje pravidlá na predchádzanie takémuto správaniu.

Oceňujeme tento návrh nariadenia, najmä tie ustanovenia, ktoré stanovujú práva pre podniky, ktoré generujú údaje (používateľov) pri používaní produktov alebo služieb predávaných alebo poskytovaných držiteľmi údajov ako:

- Právo používateľov na prístup k údajom, ktoré vytvára ich podnikanie, vrátane informácií o tom, ako sa ich údaje spracúvajú, používajú, opätovne používajú a zdieľajú s tretími stranami.
- Opatrenia týkajúce sa prenosnosti, ktoré zaväzujú držiteľov údajov zdieľať informácie s treťou stranou na žiadosť používateľa, čo používateľovi napríklad umožňuje prepínať medzi rôznymi poskytovateľmi služieb.

Návrh riadneho predbežného stanoviska SR k uvedenému návrhu nariadenia je aktuálne predmetom medzirezortného pripomienkového konania (LPEU/2020/111). Návrh pozície je veľmi kvalitný a v zásade ho RÚZ podporuje; dovoľujeme si však uviesť niekoľko návrhov na dodatočné vylepšenie::

- A. Upraviť povinnosti tretích strán, ktoré prijímajú údaje od držiteľov dát – akt o údajoch jasne špecifikuje povinnosti tretích strán, ktoré prijímajú dáta na žiadosť používateľa, avšak neupravuje povinnosti tretích strán pri získavaní dát od držiteľa dát, a to aj v prípade, ak používateľ s týmto zdieľaním dát súhlasil.

- B. Požadovať od držiteľov údajov, aby automaticky informovali používateľov v prípade zdieľania dát umožňujúcich profilovanie používateľa so štátnymi orgánmi, ktoré preukazujú výnimočnú potrebu (tzv. B2G zdieľanie dát) – ak prichádza k zdieľaniu dát umožňujúce profilovanie používateľov z akéhokoľvek iného dôvodu, ako je krajná núdza, používatelia by mali poskytnúť výslovný súhlas s takýmto zdieľaním. Dáta, ktoré umožňujú profilovanie používateľov, by sa v žiadnom prípade nemali zdieľať so žiadnymi tretími stranami vrátane iných orgánov verejnej moci.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LPEU/2022/111>